BESLUT

Datum
2026-04-17

Dnr
4211-2025

Justitieombudsmannen
Thomas Norling

Inspektionen för vård och omsorg får kritik för långsam handläggning av ett tillsynsärende

Anmälan

I en anmälan till JO den 15 april 2025 klagade AA på Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och framförde bl.a. att handläggningstiden av ett tillsynsärende avseende ett assistansbolag var mycket lång. Tillsynsärendet hade pågått sedan maj 2022 och när anmälan till JO gjordes hade något beslut ännu inte fattats. Handläggningen hade även präglats av återkommande och utdragna perioder av inaktivitet.

Utredning

JO hämtade in handlingar i ärendet. Därefter begärde JO att IVO skulle yttra sig över det som hade framförts i anmälan om handläggningstiden i ärendet.

I sitt yttrande redogjorde IVO för handläggningen av ärendet. IVO medgav att handläggningstiden var lång och inte fullt ut i överensstämmelse med de krav på skyndsam handläggning som följer av 9 § förvaltningslagen (2017:900), FL.

AA kommenterade yttrandet.

Bedömning

Enligt 9 § FL ska ett ärende handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Av utredningen i ärendet framgår bl.a. följande. I maj 2022 inledde IVO ett tillsynsärende avseende assistansbolaget enligt 26 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. När IVO kom in med sitt yttrande till JO i augusti 2025 hade något beslut i tillsynsärendet ännu inte fattats.

JO har hämtat in en ärendeöversikt där det framgår att IVO fattade ett beslut i ärendet den 17 februari 2026.

Enligt IVO beror den långa handläggningstiden bl.a. på att det funnits andra ärenden som bedömts vara mer prioriterade. Myndigheten har också anfört att

utredningen i ärendet sammantaget får anses omfattande och komplex, samtidigt som myndigheten är skyldig att säkerställa att ärendet blir utrett såsom dess beskaffenhet kräver. Det har förekommit perioder av inaktivitet, men detta måste dock vägas mot de höga krav som ställs på beslut som fattas av IVO.

Jag kan konstatera att den totala handläggningstiden i tillsynsärendet uppgår till cirka tre år och nio månader. Under handläggningen förekommer, precis som IVO har konstaterat, flera perioder av passivitet. Det kan noteras att efter det att bolaget kom in med ett svar till IVO i september 2022 registrerades det inte några åtgärder i ärendet förrän i november 2023. Det är alltså fråga om en total passivitet från IVO:s sida under cirka 14 månader.

En myndighet ansvarar för att driva sina ärenden framåt och se till att de avgörs inom en skälig tid. Att ett ärende är komplext kan visserligen motivera en något längre handläggningstid än normalt. Myndigheter måste dock organisera sin verksamhet så att handläggningen uppfyller kraven i 9 § FL även när det handlar om ärenden av mer komplicerat slag. Jag ser med allvar på IVO:s hantering av det aktuella tillsynsärendet. Handläggningen är inte godtagbar och IVO förtjänar kritik för detta.

Det var inte länge sedan JO kritiserade IVO för långsam handläggning av ett annat tillsynsärende (se JO:s beslut den 16 oktober 2025, dnr 9950–2024). Stf JO Karin Almgren konstaterade i beslutet att JO vid flera tillfällen kritiserat IVO för långsam handläggning av olika ärendetyper och uttalade att det är bekymmersamt att liknande brister förekommer inom flera delar av myndighetens verksamhet. Jag instämmer i det sistnämnda.

IVO har i sitt yttrande uppgett att myndigheten sedan några år tillbaka arbetat med ökad enhetlighet och stärkt rättstillämpning där ett viktigt syfte är att stärka arbetet för att uppfylla de rättsliga kraven på en snabb och effektiv handläggning. Jag utgår från att IVO vidtar verkningsfulla åtgärder för att se till att handläggningen lever upp till de krav som ställs i 9 § FL. Jag avser att framöver följa frågan om IVO:s handläggningstider.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av JO Thomas Norling. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Charlotte Ljungblad har föredragit ärendet och tf. byråchefen Sandra Lundgren har deltagit i beredningen.